

Donació

Ostorgada per el Sr. D. Pere
Mantoriell, major, a favor de los
Senyors D. Pere Mantoriell y
Oliver, menor, y D. Pere Mantoriell y
Esquella, fill y net respecti-
ve, dia 2 de Febrer de 1648 en
poder del D. D. Vicent
Luis de M.

Copia Simple.

En la Ciutat de Ciutadella de Menorca a
lo dos dies del mes de febrer de mil vuit cents cinquanta
y vuit, devant de mi el Notari publich infrascript y
testimoniis que se expresaran, comparegué el Sr. D.
Pere Martorell y Oliver, major, fill de los Senyors D.
Pere Martorell y D.ª Antonia Oliver, conyuges di-
funts, natural y vezi de dita Ciutat, al qual don
se conixer, y de tot son bon grat, cènta ciència, li-
bre y espontanea voluntat, y en la via y forma que
millor en dret hagialoch, digué: que per el especial
afecte y suma predileccio, que profera a son net Sr.
D. Pere Martorell y Quilla, actualment pupill pri-
mogènit de son fill major Sr. D. ^{Joif} Pere Martorell y
Oliver, y no per altre motiu ni respecte, fa a favor
del mateix son net y tota la sua descendencia mar-
culina gracia y donacio pura perfecta e irrevocable,
que es deu entre vius y de presents, de tots los bens
mobles e immobles y removents, lletres, vales, credits
y accions, presents y venidors, dalarans dende here,
que tant los bens fideicomitats, com los de libre dis-
posicio, que actualment poseen el Sr. donador, en
falta de descendencia masculina de son primogènit
el Sr. D. Pere Joif Martorell de quien paraxa

a los sus fills segundo y tercer genitos los D^{os}
D. Bernat y D. Joan. Martorell de mayor a
menor de los sus fills, conforme y en los terminos que
mis avant y determinadamente dispondra el Sr
donador; p^{er} que de no f^{er}re asi nunc pro tunc
dona p^{er} nula y de ningun valor la p^{er}sent donacio,
que otorga non obstant traia los pactos, limitaciones
y restrictions siguientes. = Primo: que aqueste do-
nacio, encareque universal, se ha de entender li-
mitada p^{er} suamint a aquellos de d^{os} bens, qui que-
daran existents al succir la mort del Sr donador,
y no a ningun del que aquest en vida haure aca-
renut, permutat o encaregat, o de altre modo
alienat. = Secundo: que no deua tenir efecto la
p^{er}sent donacio fins despues de succidar la mort
del Sr donador, y de dit Sr D. Pere fill. = Tercio:
que el Sr donatari no podra entrar a gobernar y
administrar los bens a ell donats, mentrea viura
son Sr Pere, y aduch despues de mort aquest fins
haver alcanzat la edad de vint y cinch anys, devint-
lo en el entretant administrar y regir la persona,
o personas que el ultim podra haver designat per
tutor o curador del d^{os} Sr donatari son fill,

y en defecte de tal designacio, aquell de los D^{os} Onlos
paternos de aquest, mayor en edad, qui a las horas
vintidua en aquest Ciutat, y, en falta de Onlo
paterno, el materno tambe mayor en edad, qui en
la propia ocasio se atrobava en la mateixa Ci-
tat, quedant veltat el qui sea tal administrador
de donar fianza, o caucio p^{er} desempenar dit en-
carg. = Cuarto: Si succir que el Sr donatari vin-
guis a p^{er}morir al Sr donador, o sobreviniere
y teniere infantes marles, moris ap^{er}ta sens testar,
o sens haver dispost, entre aquellos de los bens donats, p^{er}
contracte o usup^{er}ona entre vivos, tenint capacidat
legal p^{er} fecho; en qualscvol de aquents casos entrea
incontinent, com a substitut, a ocupar en un tot el
lloch de dit Sr donatari, el fill marle mayor de
aquest legitim y natural, b^{er}no del Sr donador; y
feliante el tal fill marle mayor ja p^{er} p^{er}morencia,
ja en edad pupilar, o ja tambe sens testar, o dispo-
dra entre vivos a favor de infantes marles, tenint
la capacidat legal p^{er} fecho, entrea a las horas
en la mateixa calidad de donatari substitut, el
fill marle segon, y feliante igualmente aquest, en
qualscvol de d^{os} tres modos entrea y succira el

fill marçle traier, y axi successivament de un al al-
tre en la mateixa forma y per el idèntich orde indi-
cat fins al ultim dels infants marçles lligitims y na-
turals, axi nats que postumos, que podria deixar
el expuat Sr. D. Pere Manxerill y Squella, pri-
mer donatori. = Quinto: venint a faltar aquest
ultim en pupilar edat, o bé après sens deixar infants
marçles lligitims y naturals, y si solament familiars,
à las hexas deuria entendre substituit al Sr. D.
Pere Manxerill y Squella en la present donacio y
en el cas, el major en edat de los germans marçle,
y per promociencia de aquest, aquell de los infants
marçles que el marçle podria acas deixar; y, si no
en deixas, entria com a substituit el altre germà
del defunt D. Pere Manxerill y Squella, qui segue-
quia, major en edat, y per sa promociencia el major
també de los infants marçles; en falta dels quals
deuria passar la substitucio al altre germà del pro-
pi D. Pere Manxerill y Squella, qui seguequia,
major en edat, o a son fill marçle major dels qui li
sobrevivien, y axi successivament de un al altre per
el mateix orde de marçle major a major fins al
ultim de tot los germans del defunt D. Pere Mar-

cerill y Squella, y los respectius infants marçles majors
dels marçles. = Sexto: Si qualvol dels germans de
dit D. Pere Manxerill y Squella en qui veaigues la
substitucio qui queda establida en aquest article, mo-
ris en pupilar edat, o après ab infants marçles, pero
sens testar, o sens disposar algunament entre de ells,
en qualvol de aquests casos se entendria substituit y
expusament cridat al marçle el fill marçle major en
edat dels que podria deixar; y, en son defecte, el qui segue-
quia major també en edat, y axi successivament fins el ultim
de tot los tals infants marçles que forte podria deixar
el germà del defunt D. Pere, qui haura entrat de sub-
stituit de aquest, sens que may juga conceptualment vocat
ningun dels demés germans del citat D. Pere men-
tras existiran fills o descendents marçles de marçles
de germà a cuyo favor se hagues ja verificat la sub-
stitucio. = Septimo: no tenint empes el memorat
D. Pere Manxerill y Squella primer donatori,
germà ningun marçle (com no lo té en el dia) o tenint
los venint tot: ells y los respectius infants marçles
de ells lligitims y naturals a promociencia, o bé sobrevi-
vintli a morir després, tot sens deixar infants mar-
çles, y si unicament familiars, en tot aquests casos

deuà constar com a substituït en el ple goce de aqueta donacio, el fill segund genit del Senyor donador D. Bernat Masoriell y Oliver, y tota la sua llegítima y natural parte masculina, baix los mateixos idèntichs tèmes, vocacions, forma, modo y orde de primogenitura y masculinitat ab que quedan vocats los germans del sobredit D. Pere Masoriell y Aquella y ses respectius infants mascul. Y casibant el cas de faltar la parte masculina del enunciat D. Bernat Masoriell y Oliver, s'entenda a substituïrlo el fill tercer genit del Sr donador D. Joan Masoriell y Oliver y la sua parte masculina llegítima y natural, també en los propis e idèntichs tèmes, vocacions, forma, modo y orde indicats respecte al dit D. Bernat son germà y la sua descendencia masculina. Y si successi que quedas igualment extinguida la parte masculina del dit D. Francisco, en aquest cas se entenda estricta y literalment a lo que deixaria el Sr donador dispos y ordenat en son ultim testament, en el cual (ubra de lo que dirá més avant en el article 10) usá enterament facultatiu a dit Senyor donador, successint el cas de faltar la descendencia masculina de los Senyors fills D. Pere D. Bernat y D. Joan, ordenar que tant lo

bens de la libre disposicio del Sr donador, com tots los fideicomissats, degan passar íntegrament y sens que pugue haver lloch a detracio de ningun dret, que pogues ser degut per cualvol concepte, tant a son Senyor net D. Pere Masoriell y Aquella, com a los qui quedan substituïts al mateix, a aquell o aquells dels demés descendents del Sr donador, que aquest tindrà a bé designar en son testament. = Octavo: Non obstant totas las substitucions, Restriccions y vocacions contingudas en la present donacio, las que no tenen més tendencia y objecte que el de evitar per tots los medijs possibles, que la heretat del Sr donador per mort de los descendents o de algun dels que deixá vocats per son donatari en pupilar edat, o bé après tenint infants mascul, sens disposidors entre vius, o per testament a favor de cualvol de aquells, tenint capacitat legal per farlo, pugue quedar sen heren testamentaria, o sen donatari, e representant expressament euidat y anomenat per escrit, y no de ningun modo fundar fideicomis algun, ni tampoch subjectar en manera alguna la dita heretat a ninguna especie de vincle en conuencio a la legítima, qui s'igora en la actualitat, no obstant, se especifica, totas las

expressades substitucions, Vstitucions y revocacions,
la intencio y voluntat explicita de dit Sr. donador
es que qualvol de dets sos descendents, qui sia son
donatari, y dicit infant manden, puga dispon-
der a favor de qualvol de aquells de los bens donats
al seu inter y libre arbitre, ja sia per testament o
per escritura entre vius; y no tenint capacitat le-
gal per ferlo, o bé tenintla, no want de ella, se enten-
guia que entra y li successi, en la qualitat de donata-
ri universal del Sr. donador, el qui segueix per el
orde citate, que queda establert. = Nono: La pre-
sent donacio se ha de entender feta sens perjudici
ni disminucio dels drets de l'legitima, que pugan es-
pectar al fill primogenit del donador Sr. D.
Pere Mantorell y Oliver sobre la heretat paterna,
a la morgan y solucio de cuyos drets, no menos que
a la de las legitimas o suplementos, y dets que pu-
gan respectivament correspondre als dets in-
fants y descendents de un y altre sexe, qui in-
tervenian al Sr. donador, sia tingut y obligat el
pudit Sr. D. Pere Mantorell y Squella dona-
tari, o el qui dels substituits designats en aquesta
donacio obtingua aquella qualitat. = Decimo:

el Sr. donador per la deguda validitat y robustes
de la present donacio, ademés de Vtensar per duran-
t la sua vida natural el ple usufruct de tots los bens
donats se Vtenga especialment la propietat y domini
de las posesions anomenadas Loch del Pou y Sant
Juan, ab totas las sevas integridats y pertinencias,
no menos que tot lo demés que per dret se Vtengueria?
de tot lo qual li sera facultatiu al expressat Sr. donador
dispondre al seu arbitre per ultima voluntat; y
ademés anyadir en aquesta y ordenar, ultra de lo
previngut en el capítul 6.to, qualvol altres legats,
disposicions, aclaracions, condicions, Vstitucions, sub-
stitucions y gravamen, que tinguia per convenient,
encare que se oposien a las que entranja la actual
donacio. Igualment se Vtenga el Sr. Donador poder
fideicomisar o vincular la sua heretat o part de ella,
si lo tingui per convenient, sempre y quant lo auto-
risa a efectuarlo la legislacio successiva del Reyne.
Y per el cas de que deixas de fer us de aquesta Vtèn-
va o facultat, autorisa especial y plenament al Sr.
son citat fill D. Pere Mantorell y Oliver perque
en son nom propi seu (del Sr. donador) lo efectui
y Vtaliu arregladament a las instruccions, que al

efecte si se demades de perauada, y particularment a
la de poder passar al heren de la desposicio de la
cuarta tabellanica, y demés a que pugua haver
lloch, segons dret, y a la de deixar a la eleccio del fi-
delscomissari, inseguint la cautela dita de Socino,
acceptar el fideicomis, o no poder demenar la llegítima,
que acas ly, o los poques corresponden; y a cues ins-
truccions no dubta el Sr. donador se conformará
dit, Sr. fill, sempre, com ha dit, que ly sia permes fi-
delscomisar, atenent a la plena y absoluta confiança
que en ell, ab molt just motiu, se porada. = Unde-
cimo: desijó el Sr. donador de que la mateixa
donacio sia inuolablement obsecada y obtempe-
rada en totas las suas parts, sense que la mes mi-
nima oposicio judicial o extrajudicial, que en Sr.
Net donatari, o qualvol dels que ly deya substiti-
tuts, esto es, descendents masculins de son Sr. fill
D. Pere Josep Martorell, no entenintre ab los fills
del Sr. donador, encare que també substituits
facien a No de lo contingut en la present donacio,
sia bastant la tal mes minima oposicio de part de
son net, o binets masculins, fills de son primogenit
Sr. D. Pere Josep Martorell, per quedar pro

fecto privat el qui la facia, de la calidad de do-
nataris seu, en pena de la sua desobediencia, devant
incontinent ser substituits y reemplaçats, en la tal
calidad de donataris, el qui de los alores descendents
masculins del Sr. donador, fills o nets del seu primo-
genit Sr. D. Pere Josep Martorell, lo seguira se-
gons el orde, que deya establert en la present do-
nacio, y tencladament en contra de las facultats om-
nimodas de vendre, permutar, encarregar, y de
qualvol altre modo alienar, que el Sr. donador
tribucio de de hase a son Sr. fill primogenit D.
Pere Martorell y Oliver, qualvol de las suas pro-
piedats, al nomenarlo son heren usufructuari
com lo se pensat. = Duodécimo: Igualment prove
el Sr. donador, que tots los bens que proceira en sca-
rio de la sua mort, o tindra dret de posseir, deu-
ran entrar y reputarse compaers en lo usufruct
a favor de son exherat fill Sr. D. Pere, mentre
que no haja fet o otorgat el Sr. donador altra
disposicions en contrari; per manera que si el Refe-
rit son Sr. net donatari, o be qualvol de los que li
deya substituits, queman seus, fills del Sr. D.
Pere Josep Martorell, moquis a este alguna

deficiencia sobre el particular assi judicial com
extrajudicial, se deuená entender ipso facto pero
cada inconsonancia en veis del tal Spiciano, fill ó niet
del Sr. D. Pere Josep Masoriell, la sua institució i
vocacio de tal donatari, y pasar y defenirse en con-
sistencia aquesta calidad desde luego a favor del qui
sucesor, segun el orde que queda establecido. = Dici-
motacio: y per ultim, desijó no menos el Sr. donador
de dexar desde hase consignat y enquistat ad cautelam
a favor del espasat son fill Sr. D. Pere Josep Mar-
soriell el nombramiento de usufructuario a que ha de-
do, sea si acaso no tinguen efecto la confesio de
testament, otorga y formaliza desde hase a favor
del marit Sr. D. Pere donacio especial, pura,
perfito, i irrevocable, que es din entre vivos y de
presente, sea tener efecto despues de ocurrida la
morte del Sr. donador, y no antes, ni alrevent, ni
del usufruct, o sea millor dir, del dret de usufruc-
tuar sea durant tota la sua vida natural, tota
son bens mobles, inmuebles, semovientes, drets, veus,
credits y acciones hase presentants y que podran
presentar al Sr. donador en el moment de
son obit sea cualesvol concejto, motiu, litol,

vria, causa y vaho, sens necessitat absolutament
de afiansar ni caucionar, podent sea si sol fir-
mar y signar en tots los actes y escrituras con-
venients a las ditas operaciones, com si vialment
fo el donatari en propiedad de los espasats
bens; puis com a tal deuená ser reputat y consi-
derat assi en judici com fora de ell en tot cuanto
mirra la execucio y Realizacio de aquellas opera-
ciones, sens que en modo algun pueda obstar ni ser-
vir de impedimento al libre exercicio de dita facultat
la mentada donacio a favor del espasat Sr. niet
del Sr. donador, y de la sua descendencia masculina,
puesenint espasament que aquesta donacio de usu-
fruct y facultat, que deuená confesidas al vilitat
son Sr. fill, se han de entender y considerar sens
perjudicio y disminucio dels drets de legitima, que
puedan esperar al marit sobre la herencia del
Sr. donador. = La cual donacio otorga el enun-
ciat Sr. D. Pere Masoriell y Oliver, major, en la
mis ampla, solemn y legal forma que en dret ha-
gialoch. Y desde hase per cuanto se verifique la
sua morte y no antes ni alrevent, se despues, des-
poderat, desistat y apasat a ell y a los heres y

suavos del posesori, dominio, propiedad, título, ven,
Vecas, y de tot y qualvol altre dret, que en y sobre
los bens donats poden correspondre en dret de
la sua mort, a favor del mencionat son net y dona-
tori Sr. D. Pere Manóvil y Squella, y la sua des-
cendencia masculina arregladament al orde de suc-
cissió establida en aquesta escritura, y a lo actual-
ment prevengut en la legislació vigent, a fi que go-
sien de dits bens y disponguen respectivament de
ells com de cosa propia adquirida ab just y llegali-
tim titol, ab estricte subjecció pero, a las condi-
cions, limitacions y restriccions contingudas en la
present donacio, y a las demés que sea fraudativa
al Sr. donador anyadir e imponer en son testa-
ment: obliga al cumpliment de tot lo expresat,
tots los seus bens presents y venidors, y renuncia
totas las lleys de son favor, ab la que prohibeix la
general renunciación de ellas. Y citant present a aquest
acte el notari Sr. D. Pere Manóvil y Vives
(conegut igualment per mi el notari, de que don fe)
fill primogenit del Sr. donador, plenament enterat
y convinsut dels grans beneficios, que de tal donacio
poden resultar axi a son citat fill D. Pere Manóvil

toróvil y Squella per y en nom del mateix (qui,
com dit queda, se encontra constituït en pupilar
estat) no menor que per los substituïts de aquest, la
antecedent donacio en tot y per tot, tributarme
al Sr. donador las dequidas gracias; y no sols
obliga a dits sos Representants al puntual y exacte
cumpliment de tot cuanto respectivament los con-
cernia obrumperar, a tenor de la mateixa, si no que
se obliga ell mateix ab tots sos bens a que ni el seu fill
D. Pere Manóvil y Squella, ni ningun dels seus des-
cendents substituïts, porca jamay dificultat ni
obstacle judicial ni extrajudicialment a que en la
transmissió successiva dels bens, de que se ha fet men-
ció, vagin en son Cas y Mocho compareos no sols los
libres, si no també los fideicomissats arregladament
sempre a las lleys vigents, a lo prevengut en aquesta
escritura, especialment en el article vuit, y a lo
demés que pugue disponer o haver disposat el
Sr. donador, com se dit, en ultima voluntat o al-
trament, respectant de nou que qualvol de los dits
dents marides fills o nets del primogenit Sr. D. Pere
Toróvil Manóvil, qui se oporia a lo de lo disposat u
obregat en la present donacio, declara la mateixa

ipso facto nula y de ningun valor ni efecto; Re-
servante sempre el Sr. donador entera liberas
de disponer y ordenar en son testamento o de
otra manera, conforme y en los terminos que ben vint
li sera, o terminos que convenga. Axi lo otorgaron
y firmaron los dichos Señores D. Pere Masoriell,
major, y D. Pere Josef Masoriell, menor, para y
en respectivo, essent presentes por testimonis Josef Ja-
ner y Benjam, Aguilera Moll y Tadelich, y Jaume
Salord y Camps, vecinos de aquesta Ciudad, havent
previunt als otorgants lo notari, don fe, que
de esta escritura se ha de pendre l'aho dins vint
dies en la oficina del Registre de hipotecas de este
paiss, bajo pena de nulidad, a los fins manats en
el Real decreto de vint y tres de mayo del any de
mil, vint cents, cinquenta y cinco; de los qual don
fe. = Pere Masoriell. = Pere Masoriell. = Devant
de mi. = V. Simo, notary.